

**5.Műhelymunka: 2018. 09.28-30.
(3 napos program)**

Helyszín: Tiszavasvári, Civil Ház

Résztevők:

A) Együttműködő határon túli partnerektől (a jelenléti ívek és a határon túli együttműködő partnerszervezetek vezetői által aláírt és hitelesített nyilatkozat alapján):

- KMNE:Kárpátaljai Magyar Nagycsaládosok Egyesülete**-Tóth Zsolt, Tóth Éva, Tóth Patrik, Tóth Teodóra, Tóth Regina, Tóth Petra, Szűcs Zoltán, Kovács-Szűcs Mária, Szűcs Annamária, Szűcs Viktória, Szűcs Péter, Gorzó Klaudia, Baranyi Gergő, Baranyi-Kajla Brigitta
- FEMIT- Felvidéki Magyar Ifjúsági Társulás:**Győri Margit, Rabay Ilona
- VANCSESZ- Vajdasági Nagycsaládos Egyesületek Szövetsége:**Krizsán Vilmos, Fodor Zoltán
- **Pro Tharkan Egyesület (Köröstárkány)** Gábor Hunor Ferenc, Gábor Gyöngyi

B) Elsődleges célcsoportból:

Szent Miklós Házi Segítségnyújtó Szolgálat: Kalapos Mónika

Tiszavasvári Nagycsaládosok Egyesülete: Szilágyiné Harvil Zsuzsa, Tályai Péter, Kovács Szilvia, Draviczyk Róbert, Angáné Száva Andrea, Szabó Miklósné, Mészáros Józsefné, Nagyné Maczkó Rita, Bárány Attila, Veres Sándor, Szőnyiné Pálóczi Magdolna, Losonczy Anita, Tóth László, Gellén Sándor, Anga István, Gellén Sándorné, Mészáros Sándorné, Mészáros József, Nagy Sándor József

ANESZ- Alpokalja Nagycsaládos Egyesület Szombathely: Molnárné T. Andrea

Familia Nagycsaládosok Egyesülete: Horváth Béla, Horváth Béláné, Fülöp Miksa, Horváth Hajnalka

Noe Felső-Tisza Régió: Deliné Szolanics Zsuzsa

Családi Kör Nyíregyháza Ne: Balmaz László, Balmaz László, Bókáné Balmaz Ágnes

Bölcső Nagycsaládosok Egyesülete Csongrád: Vigh István

Mosolyvirág Nagycsaládosok Debreceni Egyesülete Nagy Anikó, Szabó Zsolt, Benkő Béla, Kovács Ferenc, Győri Mária, Kovácsné Jóga Ilona, Benkő Béláné

Őszikék Idősek és Egyedülálló Egyesülete-Tiszavasvári: Kuik Sándorné

C) Közvetett célcsoportból: közoktatásban dolgozó vagy tanuló résztvevők, önkéntesek, a jelenléti íven szereplő, fentebb nem felsorolt résztvevők

Téma:„Nagycsaládok régen és most”

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

Műhelymunkánk célja a generációk közötti együttműködés. Mindez hogyan valósul meg a humán szolgáltatásokat nyújtó állami és nem állami intézményekben, szervezetekben dolgozó szakemberek gondolkodásában és a gyakorlatban. Ezt a témát boncolgattuk a műhelymunka alkalmával. Ezen a hétvégén vendégeink voltak kárpátaljai, csongrádi, nyíregyházi, debreceni, szombathelyi szakértő családok, KCSSZ tagok.

Partnerszervezeteink bemutatták, hogy hogyan valósul meg szűkebb hazánkban. Magyarországon megfigyelhető, hogy a fiatalok önálló lakásra vágnak, nem szeretnének a szülőkkel élni. Többen költöznek el településükről, így nincs nagyszülő, vagy segítő családtag, aki segítene a gyermeknevelésben. Így igénybe veszik az állam által biztosított intézményrendszert (bölcsőde, óvoda), de szívesen veszik igénybe a civil szervezetek által működtetett ellátórendszert is.

Az erdélyi szervezet képviselője elmondta, hogy náluk jellemző a több generáció együtt élése, saját családi gazdaság működtetése. Kárpátalja is beszámolt arról, hogy itt is több generáció él egy háztartásban az állam által biztosított szociális ellátórendszer nem kiépült náluk. Kisebbségben is vannak a magyar származásuk miatt. Felvidéki tapasztalatok, hogy a fiatalok más településeken, vagy más országban vállalnak munkát, ilyenkor sokszor igénybe veszik a szülők segítségét a gyermekek ellátásában.

Később a civil szakértők s a határon túli együttműködő partnerek képviselői „Nagycsaládok régen és most” címmel hallhattak előadást Szabó Miklósnétól, akinek saját készítésű tejtermékeit is megkóstolhatták a résztvevők.

A szakértőnk előadásában azt hallhattuk, hogy az emberiség igen-igen régen él családi környezetben, régen a családi élet a többgenerációs életforma volt, tehát több generáció élt együtt a dédszülöktől a dédunokáig egy fedél alatt. Ez jellemző volt az 1950-1955-ös évekig. Egy-egy családban 4-6-8-10 gyerek is volt, ami nem is volt ritkaság, tehát a nagyszülők gondozták az unokákat vagy netán a nagyobb testvér a kisebbeket. A szülések otthon zajlottak le, jobb esetben bábák segítségével, de a tapasztalt szülők, nagyszülők bába nélkül is levezették a szülést. Nagy volt a csecsemőhalálozás, de nemcsak a szülésből adódóan, hanem később is, betegségekből adódóan.

A kisgyermeknek a szülők megrágták a kenyeret és úgy etették, vagy tört burgonyát, míg nem jött ki a foguk. Beteg gyermekhez nem mindig hívtak orvost, inkább ráimádkoztak, voltak ilyen asszonyok, akik ezt nagyon értették. Elmondta azt is, hogy ő most is egy ugyanilyen többgenerációs házban él egyik lányával, s unokáival, segítik egymást mindenben, mindent közösen megbeszélnek, együtt döntenek a fontosabb családi kérdésekben. Az előadás után kötetlen beszélgetés indult el ebben a témában, amely során felvetődött a szakértők körében a leggyakrabban probléma a családok körében: nem megfelelően kommunikálnak egymással a családtagok. Nem fogalmazzák meg nyíltan gondolataikat, nem beszélnek meg egymással gondolataikat, érzéseiket - a feszültségek egyre csak halmozódnak.

Amíg a szakértők tanácskoztak, Kiegészítő programként a másodlagos célcsoport számára is kínáltunk programot. Bekapcsolódtunk a városi Zúzosléfőző rendezvénybe, ahol nagy-nagy örömeinkre a 3. helyezést értük el. Szombat délután egy vidám vetélkedő részesei lehettünk a résztvevők, amely során 12 népi mesterséget ismertünk meg közelebbről.

